

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

Historiae Ecclesiasticae Pars Secvnda, Qva Continentvr Socratis Scolastici
Constantinopolitani lib. 7. Theodoriti Cyrensis episcopi lib. 5

Christopherson, John

[Köln], 1569

De Basilio Caesariensi, & Gregorio Nazianzeno. Capvt XXI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12704

bro ab eo editos euoluendo facile, quod volet, consequetur. Fertur præterea Antonium iam pridem Valentis temporibus, cum propter Arianos ex solitudine Alexandriam accederet, cum hoc Dydimus in colloquium venisse: eiusque doctrinam & intelligentiam cum perspexisset, ei dixisse: nihil te conturbet, Dydime, quod sensu oculorum corporum orbatus sis. Nam quamuis tales oculi, quales muscis & culicibus tribuuntur ad seruandum, tibi profus desint, tamen lætari plurimum debes, quod illos habeas oculos, quibus angeli aspiciunt, quibus Deus ipse cernitur, quibus denique clarissimum eius lumen comprehenditur. Hæc iam pridem sanctum Antonium ad Dydimum dixisse ferunt. Dydimus eodem tempore maximus sincerae fidei patronus contra Arianos fuit: illis se opposuit: eorum fallaces captiones dissoluit: denique rationes adulterinas & veteratorias coarguit.

De Basilio Cæsariensi, & Gregorio Nazianzeno.

CAPVT XXI.

Quemadmodum Alexandria Dydimus diuina prouidentia Arianis oppositus fuit: ita in aliis ciuitatibus Basilius Cæsariensis, & Gregorius Nazianzenus: de quibus tempus videtur opportunum iam pauca differendi. Quanquam illorum memoria apud omnes sine intermissione usurpata, & doctrinae fructus ex eorum libris perceptus, factis valere possunt ad vtriusque commendationem: tamen cum per id tempus multa ecclesiis afferrent adiuuamenta, & tanquam duæ faces, ad fidem accendendam à Deo conseruaretur, nostrum institutum videtur postulare, ut de illis cum primis pauca commemoremus. Quod si quis Basilium & Gregorium inter ipsos comparare, vitamque mores & virtutes, quibus vterque præstabat, oratione prosequi voluerit, hærebit admodum, quem illorum alteri prætulerit. Nam & recta vitæ institutione, & vtroque genere literarum, tam gentilium, quam sacrarum alter alteri par. Qui cum adolentes erant, Athenis Himerij & Proeresij, Sophistarum eius ætatis perquam celebrium auditores fuere: postea Antiochiæ Syriæ à Libanio instituti, in dicendi facultate venere ad summum. Ac cum ad Philosophiæ præcepta tradenda iudicarentur idonei, rogarenturque propterea à permultis, ut ad docendi munus totos se transf-

se transf-

se transferrent, cumq; etiam alii eos hortarentur, vt rebus forensibus se dederent, vtroq; illo vitæ genere cõtempo, abiectaq; etiã Sophistarum disciplina solitariam viuendi rationem sibi delegerunt. Itaq; simul ac philosophiæ præceptiones sub doctore, qui tũ philosophiã Antiochię docebat, attigissent, nõ multo post, libros Origenis (qui tũ per vniuersum orbem terrarũ in magna gloria fuit) sibi colligere, ex illisq; sacrarũ literarum interpretationem perdiscere cõeperunt. Quibus admodũ exercitati, contra Arianos strenuè dimicauere. Cumq; Ariani Origenis libros ad ipsorũ dogma confirmandum adducerent, illi eorũ coarguerũt inscientiam, perspicueq; ostenderunt, eos Origenis mentẽ & sententiam neutiquã intellexisse. Eunomius enim eiusdem sectæ fautor, & quotquot ex Arianorum numero qui tum disertissimi sunt habiti, quando cũ Gregorio & Basilio congregiebantur, se ipsos imperitos & planè indoctos prodiderunt. Basilius primum à Meletio Antiochię Episcopo diaconus ordinatus, postea Episcopus suæ ipsius patrię, Cæsarię videlicet Cappadocię delectus, ad ecclesiarũ procuracionem omnẽ suam curã ac studium cõtulit. Nam cũ magnopere extimesceret, ne noua Arianorũ doctrina per prouincias Ponti serperet, summa cũ celeritate ad eas partes proficiscitur. Ibiq; loca ad monasticã disciplinam exercendã constituere, homines suæ doctrinæ præceptis informare, animos in fide vacillantiũ corroborare cõepit. Gregorius autem Nazianzi, vrbis Cappadocię perexiguæ (in qua pater eius ante rexerat ecclesiam) Episcopus creatus, idem quod Basilius, præstare: Vrbes quippe perlustrans, languentes in fide confirmauit: Constantinopolim verò sapiensimè iter faciens, animos eorum, qui vno consensu fidem Consubstantialis tutabantur, sua doctrina institutisq; erigere. Quapropter breui tẽpore post, multorũ Episcoporũ suffragiis Episcopus Cõstantinopolis constitutus fuit. Posteaquã igitur res ab vtroque gestæ ad aures peruenerunt Imperatoris Valentis, sine mora Basilius Cæsarię Antiochiam adduci iubet. Itaque quã primũ eo adducitur, & de Imperatoris sententiã ad Præsidis tribunal deducitur. Ac cũ Præsides ab eo sciscitaretur, quid causæ esset, cur Imperatoris de religione opinionẽ non amplexaretur, Basilius ingenuè & liberè admodum Imperatoris

insimu-

In simulavit opinionem, fidemque Consubstantialis cōmendavit. Cumq; Præses illi mortē minaretur, vtinā inquit, Bzilius, hoc mihi verē accidat, vt pro veritate ex his corporis vinculis eripiar. Vbi iterum atque iterum repetebat Præses, vt rem secum accuratē consideraret, fertur dixisse Basiliū: ego quidem hodie, & cras idem sum: atque vtinam tu non mutes sententiam. Tunc itaque Basilius ad diem illum integrum tenebatur in custodia. Non diu post, filius Valentis nomine Galates, qui tenera admodū ætate fuit, forte adeò grauius ægrotare cœpit, vt medici de eius vita penitus desperarēt. Cuius mater Dominica Imperatrix, retulit ad Imperatorem, se per quietem abhorrendis visis valde diuexatā fuisse, puerumque propter cōtumeliam, quam Basilius Episcopus fuisset ab eo perpeffus, morbo afflicti. Quæ Imperator animo diligenter complectens, accersit Basiliū: & quo illius faceret periculū, sic illum alloquitur: Si vera sunt tua de fide dogmata, precare, vt filius meus nō moriatur. Tum Basilius: Si, inquit credes, ò Imperator, quemadmodū ego, & efficies, vt ecclesia ad concordiam reducat, viuet puer. Cui cum Imperator minimè consentiret, idcirco, inquit Basilius, de puero fiat voluntas Dei. Basiliū, cum hæc dixisset, dimitti iubet. Puer statim post, exit è vita. Sed de his duobus viris hæc quidem summatim percurfa sint. Libros autem vterque permultos eximiosque conscripsit atque edidit. E quibus nonnullos Rufinus in latinum sermonem se conuertisse memorat. Basilius duos habuit fratres, Petrum & Gregorium. Petrus solitarium vitæ genus Basilij secutus est. Gregorius autem docendi rationem: qui librum à Basilio in Hexaëmeron editum, vtpote imperfectum, post mortem fratris cumulatè expleuit. Idem funebrem orationem in Meletium Episcopum Antiochię Constantinopolē recitauit. Extant quoque aliæ diuersæ orationes ab eo conscriptæ.

De Gregorio Neocæsariensi.

CAPVT XXII.

SED quoniā non pauci partim ex nominis similitudine, partim ex libris qui Gregorio tribuuntur, in errorem inci-